

DPF típusú személygépjármű (a továbbiakban: gépjármű) megvásárlásához igényelte. A kölcsönkérelem felperes személyes és jövedelmi adatain túl tartalmazta a kölcsön adatait is. A választott konstrukció 200 193-1500-0-2 szgk. CHF al. Kölcsön K-CNT0610 volt. A kölcsön deviza neve CHF, a kölcsönösszege 6.500.000,- Ft, a gépjármű átadásától számított futamidő pedig 84 hónap volt. A havi törlesztőrészlet összege is szerepelt a kölcsönkérelemben 116.435,- Ft összegben, a THM pedig 13,597 %-ban. A gépjármű átadásának tervezet időpontja 2007. június 13. napja volt. A kölcsönkérelem elkészítése során alperes meghatalmazottja, a Credit Team Kft. alkalmazottja, azaz K.R. tanú járt el.

A felek ugyanezen a napon megállapodást kötöttek, amelynek 1. pontjában rögzítették, hogy felperes a kölcsönkérelem és a megállapodás aláírásával elismeri, hogy megismerte alperes gépjármű vásárlás finanszírozására vonatkozó, a finanszírozási kérelem benyújtásakor hatályos valamennyi feltételét, így azokat is, amelyek alapján alperes a kölcsönszerződést külön ügyletminősítés, illetve kockázatkezelés nélkül is megköti vele, valamint alperes jelen finanszírozási kérelem aláírásakor érvényben lévő ajánlatában (táblázatban foglalt) meghatározott, jogszabályi előírások szerint számított teljes éves hiteldíj mutatónak a százalékos mértékét, továbbá a kölcsönszerződés tervezetét. A megállapodás ezen túlmenően rendelkezéseket tartalmazott az önrész befizetésére vonatkozóan is.

Ezt követően a felek ugyancsak 2007 június 6. napján MBHC 07/026934 azonosító szám alatt kölcsönszerződést kötöttek. Ennek keretében alperes vállalta, hogy 84 futamidőre 6.500.000,- Ft kölcsönt nyújt felperesnek, amely deviza alapú és változó kamatozású. A kölcsönösszeget alperes 84 db, egyenként 116.435,- Ft összegű részletben vállalta visszafizetni. Rögzítették azt is, hogy az egyes havi törlesztőrészletek naptári dátum szerinti esedékességeit, tőke-kamat megoszlását a mindkét fél által aláírt kölcsönszerződés fizetési ütemezés melléklete tartalmazza. A hatályos szabályozás szerinti teljes hiteldíj mutató mértéke 13,597%-ban került feltüntetésre, az éves ügyleti kamat pedig 12,48%-ban. Kezelési költség, rendelkezésre tartási jutalék kikötés nem volt. A kölcsönszerződésben rögzítették azt is, hogy az Általános Szerződési Feltételekben szabályozott törlesztőrészlet változás az alábbi két tényező jelen szerződésben meghatározott időpontban és mértékben történő változásának függvénye:

EURIBOR helyett: CHF (svájci frank) (L)IBOR
EURO-árfolyam helyett: CHF(svájci frank) árfolyam.

A kölcsönszerződés tartalmazta ezen túlmenően a gépjármű adatait. A perbeli gépjármű megrendelés kori vételárát (17.000.000,-Ft), a saját rész összegét (10.500.000,- Ft), valamint a gépjármű várható átadási időpontját is (2007. június 13.).

A kölcsönszerződés elválaszthatatlan részét képezte az MCSK-0501 azonosító számú általános szerződési feltételek (a továbbiakban: ÁSZF). A kölcsönszerződés megkötésével azonban a szerződő felek ezt a 7., 9/A és a 9/B., valamint a 8. pont tekintetében módosították. E szerint az ÁSZF módosított 7. pontjának a szövege az alábbi volt: „Attól függően, hogy a szerződő felek az egyedi kölcsönszerződésben hogy állapodtak meg, jelen szerződés törlesztőrészletei fixek, vagy változóak, valamint változó törlesztőrészletek esetén a kölcsön-törlesztőrészletek az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott tényezők változása alapján vagy forint vagy deviza alapon változnak a jelen ÁSZF-ben foglaltak szerint. Törlesztőrészlet-különbözet deviza alapú kölcsön esetén a jelen szerződés szerint számított kamatkülönbözetet és az árfolyamkonverziót is tartalmazó árfolyamkülönbözetet, forint alapú kölcsön esetén a jelen szerződés szerint számított kamatkülönbözetet kell érteni.”

Az ÁSZF módosított 7.A. pontja tartalmazta a deviza alapú kölcsön esetén a törlesztőrészlet változására vonatkozó rendelkezéseket. E szerint deviza alapú kölcsön esetén a törlesztőrészletek változása – amennyiben a szerződő felek az egyedi kölcsönszerződésben másként nem állapodtak meg – az alábbi két tényező jelen szerződésben meghatározott időpontokban (mérési időpontok) és mértékben történő változásának függvénye: fix törlesztőrészletű, deviza alapú, változó futamidejű kölcsön esetén az adós által fizetendő törlesztőrészletek összege nem, csak a száma változik, figyelembe véve a felmerült kamatkülönbözetet és az árfolyamkonverziót is tartalmazó árfolyamkülönbözetet (törlesztőrészlet-különbözet).

- EURIBOR (3 hónapos EURO-hitel-kamat Brüsszelben), amennyiben a mérési időpontban érvényes EURIBOR a szerződés megkötését megelőző napon érvényes EURIBOR-hoz képest változott
- EURO árfolyam, amennyiben a kölcsönszerződés napját megelőző munkanapon érvényes EURO OTP Bank Nyrt. deviza külkereskedelmi vételi árfolyama (a továbbiakban: EURO OTP Bank Nyrt. devizavételi árfolyam) eltér a mérési időpont napját megelőző munkanapon érvényes EURO OTP Bank Nyrt. deviza külkereskedelmi eladási árfolyamától (a továbbiakban: EURO OTP Bank Nyrt. deviza eladási árfolyam).

Amennyiben a szerződő felek az egyedi kölcsönszerződésben úgy állapodtak meg, hogy a törlesztőrészlet-változás nem a jelen pontban meghatározott, hanem attól eltérő két tényező függvénye, úgy az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott tényezők változása az irányadó a változó törlesztőrészletek vonatkozásában és az előtörlesztés, vagy a részbeni előtörlesztés tekintetében is. Ez utóbbi esetben a jelen ÁSZF-ben az EURIBOR és az EURO árfolyam helyett az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott tényezőket kell megfelelően alkalmazni (behelyettesíteni). A törlesztőrészlet-változás mérése havonta, a havi törlesztőrészletek szerződés szerinti esedékességekor (mérési időpont) történik, a törlesztőrészlet változásának mértékét a finanszírozó az alábbi képlet szerint számítja: törlesztőrészlet-változás összege = a mérési időpontban esedékes havi törlesztőrészletre eső kamat és árfolyamkülönbözet (I). A mérési időpontban fennálló, még nem esedékes teljes hátralévő tőketartozásra eső árfolyamkülönbözet összege (tájékoztató adat) (II).

$$(I.) \frac{[\text{EURO}(2)/ \text{EURO}(1) -1]}{100} \times [R+T(1) \times \frac{\text{EURIBOR}(2)-\text{EURIBOR}(1)}{100} \times 30/360] + T(1) \times \frac{\text{EURIBOR}(2)-\text{EURIBOR}(1)}{100} \times 30/360$$

$$(II.) = [\text{EURO}(2)/ \text{EURO}(1)-1] \times T$$

A fenti képletben szereplő kifejezések alatt az alábbiakat kellett érteni:

- EURO(1): az EURO OTP Nyrt. devizavételi árfolyama a kölcsönszerződés megkötésének napját megelőző munkanapon
- EURO(2): az EURO OTP Nyrt. devizaeladási árfolyama a mérési időpont napját megelőző munkanapon
- EURIBOR(1): a 3 hónapos EURO-hitel kamatlába Brüsszelben a kölcsönszerződés megkötésének napját megelőző munkanapon
- EURIBOR(2): a 3 hónapos EURO-hitel kamatlába Brüsszelben a mérési időpontot megelőző esedékesség előtti munkanapon.
- R: a mérési időpontban esedékes havi törlesztőrészlet összege

- T: a mérési időpontban fennálló teljes, még esedékessé nem vált hátralévő tőketartozás összege
- T (1) A mérési időpontot megelőző esedékességkor fennálló teljes, még hátralévő tőketartozás összege.

A törlesztőrészlet- változás elszámolása a fentiek szerint naptári negyedévenként történt törlesztőrészletkülönbözlet-elszámoló levél és csekk megküldésével. Negyedéves elszámolásra az adott negyedév esedékes törlesztőrészleteire eső törlesztőrészlet-különbözlet (kamat- és árfolyamkülönbözlet) kerülnek (I.) képlet. Ezen túlmenően a törlesztőrészlet-különbözlet elszámolása értesítésében tájékoztató adatként feltüntetésre került a teljes hátralévő, még esedékessé nem vált tőketartozásra eső, az elszámolási időszak alatt bekövetkezett árfolyamváltozás következtében felmerült árfolyam különbözlet összege is (II.) képlet, mely árfolyamkülönbözlet összege kizárólag a futamidő vége előtti bármely okból történő szerződésmegszűnés esetén válik egy összegben esedékessé.

Amennyiben a törlesztés az eredeti ütemezésnek megfelelően történik, és a kölcsönszerződés a futamidő vége előtt nem szűnik meg, úgy a II. képlet szerint számított, a hátralévő tőketartozásra eső árfolyamkülönbözlet naptári negyedévente kerül átszámításra. A jelen kölcsönszerződés megkötését megelőző munkanapon érvényes EURO OTP Bank Nyrt. devizavételi árfolyama és az ugyanezen időpontban érvényes 3 hónapos EURO hitelkamatlába Brüsszelben százalékos mértékét a jelen kölcsönszerződés fizetési ütemezés melléklete tartalmazza.

A szerződő felek megállapodtak abban is, hogy a kölcsönszerződés szerint számított törlesztőrészlet-különbözlet összege csak abban az esetben kerül naptári negyedévente elszámolásra, ha annak még el nem számolt összege összesen a 2.000,- Ft-ot eléri. A fentiek szerinti törlesztőrészlet-változás külön értesítés, illetve külön elfogadás nélkül is a szerződő felek által meghatározottnak és elfogadottnak minősül.

Amennyiben a szerződő felek az egyedi kölcsönszerződésben akként állapodtak meg, hogy a kölcsön az utolsó törlesztőrészlet kivételével – fix törlesztés (a továbbiakban: fix törlesztőrészletű), a deviza alapú, változó futamidejű, úgy a havonta kiszámított kamat- és árfolyam-különbözlet (törlesztőrészlet-különbözlet) összege tőkésítésre kerül és adós hátralévő tőketartozását növeli vagy csökkenti. Ezen megváltozott új tőketartozás figyelembevételével kerül megállapításra havonta a fix törlesztőrészletek új tőke-kamat megbontása. A havonta kiszámított kamat- és árfolyamkülönbözlet (törlesztőrészlet különbözlet) függvényében a futamidő változhat oly módon, hogy a havi, az adós által fizetendő törlesztőrészletek összege a teljes futamidő alatt fix, azaz változatlan legyen. A futamidő fentiek szerinti változásáról, az adós hátralévő új tőke tartozása összegéről, az egyes havi törlesztőrészletek új tőke, kamat megbontásáról alperes legalább negyedévente elszámoló levélben értesíti az adóst.

Az ÁSZF módosított 7.B. pontja tartalmazta a forint alapú kölcsönszerződés kamat különbözletének elszámolására vonatkozó szabályokat.

Az ÁSZF módosított 9/A. és 9/B. pontja az előtörlesztés szabályait tartalmazta, a 9/A. pont a deviza alapú kölcsön esetére, a 9/B. pont pedig a forint alapú kölcsön esetére. Az ÁSZF 8. pontjának első bekezdését a felek kiegészítették azzal a rendelkezéssel, hogy a finanszírozó által átadott csekk, illetve a készpénz befizetés költségeit (minimum 100 Ft/db) a finanszírozó székhelyén az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyen kifüggesztett hirdetmény

tartalmazza. Az ÁSZF fenti szerződésmódosítással nem érintett rendelkezései változatlan tartalommal maradtak érvényben és voltak hatályosak.

Felperes a kölcsönszerződés aláírásával együtt annak, illetve a részét képező ÁSZF-nek, a vételi jogot alapító szerződésnek és az adásvételi szerződésnek az átvételét és megértését elismerte. Az ÁSZF 3. pontja tartalmazta a kölcsönszerződés hatályba lépésének feltételeit. Ezek közé tartozott a gépjármű érvényes adásvételi szerződésének alperes részére történő átadása; az eladó által kiállított, az alvázszámot és motorszámot is tartalmazó, végszámla másolatának az alperes általi kézhezvétele; a felperes által kifizetni vállalt saját rész eladó részére történő kiegyenlítésének igazolása, és adott esetben – a választott konstrukció függvényében – az adós tulajdonát képező gépjárműre a finanszírozó javára történő vételi jog alapítása.

Az ÁSZF 4. pontja tartalmazta a gépjármű átadás-átvétel feltételeit, valamint a kötelező gépjármű törzskönyvvvel és egyéb okmányokkal kapcsolatos kötelezettségeket. Az ÁSZF 5. pontja a kölcsönösszeg vonatkozásában rögzítette, hogy a kölcsönszerződés egyedi részében meghatározott gépjármű vételárának kiegyenlítéséhez alperes az adósnak, tehát jelen esetben felperesnek – az ÁSZF 3/d. pontjának figyelembevételével (saját rész megfizetésére vonatkozó rendelkezések) - a kölcsönszerződés egyedi részében meghatározott összegű kölcsönt nyújt, az adásvételi szerződés szerinti eladónak történő átutalással, az eladó által kiállított számla alapján. A kamatszámítás és a futamidő a kölcsön folyósításának időpontjában kezdődött. A kamat törlesztőrészletek és a teljes hiteldíj mutató meghatározása annak alapulvételével történt, hogy a szerződő felek a kölcsön folyósítási napjának a gépjármű várható átadás-átvételi időpontja előtti 10. napot tekintették.

Az ÁSZF 6. pontja rögzítette, hogy az alperes a kölcsönszerződés egyedi részében meghatározott kölcsön összege után, az ott meghatározott futamidőre, a kölcsönszerződés egyedi részében meghatározott mértékű kamatot és költséget számít fel. A teljes hiteldíj mutató a kölcsönszerződés egyedi részében meghatározott kamatot, jutalékot és költséget foglalja magában. A jutalékot és költséget előre, a kamatot a tőke-törlesztőrészletekkel együtt részletekben kell kiegyenlíteni.

Az ÁSZF 8. pontja vonatkozott a kölcsön visszafizetésére és a csoportos beszedési megbízásra. E szerint a szerződő felek megállapodtak abban, hogy az adós, jelen esetben felperes, a kölcsön kamattal növelt összegét az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott részletekben fizeti vissza alperesnek, az általa a kölcsönszerződés egyedi részében meghatározott egyedi befizetési számlaszámra történő átutalással vagy az alperes által átadott csekken. Ennek hiányában alperes pénztárába készpénzben történő befizetéssel. Az első törlesztőrészlet esedékessége a gépjármű várható átadás-átvételétől számított 20. nap volt. Amennyiben a tényleges átadás-átvételi időpont a kölcsönszerződés egyedi részében meghatározott várható átadás-átvételi időponttól eltér, úgy alperes az első törlesztőrészlet esedékességét a tényleges átadás-átvételt követő 20. napra módosíthatta, amelyről az alperes az adóst, tehát jelen esetben a felperest a módosított fizetési ütemezéssel volt köteles értesíteni. Az első esedékesség időpont nem lehetett azonban későbbi, mint a folyósítást követő 30. naptári nap. A további részletek az első törlesztőrészlethez igazodóan havonta voltak esedékesek. Az adós, tehát jelen esetben a felperes, a kiválasztott és a kölcsönszerződés egyedi részében meghatározott kölcsön konstrukció egyes havi törlesztőrészletei összegét, azok tőke-és kamat megoszlását, valamint a gépjármű várható átadás-átvételének időpontja alapján megállapítható törlesztőrészletek naptári dátum szerinti esedékességét a kölcsönszerződés melléklete tartalmazta az ÁSZF 8. pontja alapján. Az ÁSZF rendelkezései

értelmében felperes a késelem időtartamára minden megkezdett késelemes napra a felszámítás napján érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű, de legalább évi 8%-os mértékű késelemi kamatfizetést vállalt.

Az ÁSZF 10. és 11. pontja tartalmazta a gépjárművel, mint biztosítékkal kapcsolatos előírásokat, a 12. pontja pedig a biztosításra vonatkozó rendelkezéseket. A 17. pontban kaptak helyet az azonnali hatályú felmondásra vonatkozó rendelkezések. Az ÁSZF 24. pontjában rögzítették, hogy a kölcsönszerződésben nem szabályozott kérdésekben a polgári törvénykönyv rendelkezései, valamint a finanszírozó üzletszabályzata az irányadó. A 25. pont az eljáró bíróság vonatkozásában rögzítette, hogy a felek a szerződésből eredő jogviták rendezésére értékhatártól függően kikötötték a Pesti Központi Kerületi Bíróság, illetve a Fővárosi Bíróság kizárólagos illetékességét, amelynek a kölcsönszerződés aláírásával alávetették magukat. A szerződéskötés helyét alperes székhelyében határozták meg.

A kölcsönszerződést annak megkötése napján Horváth Henrik készfizető kezességvállalásával biztosították.

Az alperes az egyes törlesztőrészletek esedékesség időpontjairól, tőke- és kamatrészeiről a 2007. június 18. napján kelt és a kölcsönszerződés mellékletét képező fizetési ütemezésben tájékoztatta a felperest. A fizetési ütemezésben az induló ügyleti kamat mértékét 12,48 %-ban rögzítette a kölcsönszerződéssel megegyezően. Alperes a fizetési ütemezésben utalt arra is, hogy az abban meghatározott törlesztőrészletek a futamidő alatt a kölcsönszerződés általános feltételeiben – különös tekintettel annak 7. és 9. pontjára – illetve a kölcsönszerződés egyedi részében foglaltak szerint változhatnak. A fizetési ütemezés ezen túlmenően tartalmazta a kölcsönszerződés azonosító számát, amelyre felperesnek az alperessel való kapcsolattartás során hivatkoznia kellett, illetve a CHF (1), azaz a CHF OTP Bank Nyrt. forint vételi árfolyama kölcsönszerződés megkötésének napját megelőző munkanapon fennálló értékét (150,97 Ft), valamint a deviza (1), azaz a 3 hónapos CHF hitelkamatlába kölcsönszerződés megkötésének napját megelőző munkanapon fennálló értékét (2,47%).

Alperes, illetve a meghatalmazottjaként eljáró gépjárműkereskedő a szerződéskötés folyamatában rendszerint „tájékoztató gépjármű finanszírozási ajánlat”-okat bocsátott a szerződési partnerei rendelkezésére, amelyekben a kölcsönösszeg változó futamidő mellett számított törlesztőrészleteit, illetve az ezen feltételek figyelembevételével számított teljes hiteldíj mutatót szemléltette. E „tájékoztató gépjármű finanszírozási ajánlat”-ok CHF alapú kölcsönök esetében tartalmazták azt a figyelem felhívó tájékoztatást, hogy a törlesztőrészletek nagysága a 3 hónapos CHF (L)IBOR és az OTP hivatalos CHF deviza eladási árfolyama függvényében a futamidő alatt jelentősen változhatnak, így – amennyiben az alperessel szerződő ügyfél nem rendelkezik a szükséges devizafedezettel – az árfolyamváltozás számára kockázatot jelent. Ezzel egyidejűleg az alperes kérte a szerződő partnereit a gépjármű finanszírozási tájékoztatójában foglaltak elolvasására is.

Alperes a perbeli kölcsönszerződés megkötésének időszakában rendszeresítette a Merkantil csoport „Indítson velünk!” megjelölésű tájékoztató anyagát, amelyet szórólap formájában és az internetes honlapján is közzétett. E tájékoztató a finanszírozás kockázatai vonatkozásában az alábbi tájékoztatást tartalmazta: „Forint és deviza alapú, változó kamatozású finanszírozási konstrukció esetén az ügyfélnek kell viselnie a finanszírozótól független, a hazai, illetve a nemzetközi pénzügyi környezet változása miatt jelentkező kamatváltozások következményeit (kamatkockázat). A futamidő során a kamatok a Merkantil Referencia Kamat változásának függvényében módosulhatnak. Deviza alapú finanszírozási konstrukció esetén a

kamatkockázaton túl a deviza árfolyamok változásából eredő árfolyamkockázat hatását, valamint a vételi és eladási árfolyam eltéréséből adódó költséget is teljes egészében az ügyfélnek kell viselnie. Leendő ügyfeleinknek változó kamatozású konstrukció választása esetén mérlegelniük kell, hogy a kockázatok miatt a fizetendő törlesztőrészek összege – törlesztőrészlet-különbözet formájában – a futamidő alatt növekedhet.

Alperes az általa nyújtani vállalt 6.500.000,- Ft összegű kölcsönt az autókereskedő részére történő teljesítéssel 2007. június 21. napján folyósította. A kölcsön törlesztését felperes megkezdte. Ezt követően a kamatkülönbözet elszámolást, amely kamatkülönbözet az árfolyamváltozást is magában foglalta, számlalevél formájában közölte a felperessel.

A felek 2012. május 25. napján a kölcsönszerződést módosították és emellett a perbeli gépjárművön alperes javára jelzálogjogot alapítottak. A felek megállapodtak, hogy a felperes a törlesztőrészlet különbséget nem negyedévente fizeti meg, hanem a futamidő végén többlet törlesztőrészletekben, vagyis a futamidő meghosszabbodik az árfolyamváltozás miatti törlesztőrészlet-különbözetekkel. A felperes tehát a futamidő végéig ugyanazon összegű törlesztőrészletet volt köteles fizetni. A szerződésmódosítás hatályba lépése érdekében felperes 383.601,- Ft alperes javára történő fizetését is vállalta. Így ezzel a szerződés fix törlesztőrészletű, deviza alapú, változó futamidejű konstrukciójú szerződésé alakult át. A 2012. július 2. napján kelt fizetési ütemezésben az alperes a módosított, új esedékességi időpontokat közölte a felperessel. Felperes azonban a fizetéseit 2012. december 3. napjától beszüntette, így előzetes felszólítást követően alperes a kölcsönszerződést 2013. március 6. napján azonnali hatállyal felmondta.

Alperes a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2 tv.) alapján a perbeli kölcsönszerződésből eredően a felperessel 2015. április 23. napjával elszámolt. A tisztességtelenül felszámított összeg 1.148.250,- Ft volt. Az elszámolás során figyelembe vett, a kölcsönszerződés megszűnésének időpontjában alkalmazott tisztességes kamat mértéke pedig 10,03%. Az elszámoló levelet alperes 2015. április 30. napján átvette. Az elszámolás felülvizsgáltnak minősül.

Felperes jelen közbenső ítéletben elbírált keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg a kölcsönszerződés árfolyamváltozást felperesre hárító rendelkezései érvénytelenségét, mivel e kikötések tisztességtelen szerződési feltételek a felek jogviszonyára még irányadó a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 209. § (1) bekezdése alapján. Ezen oknál fogva a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján – tekintve, hogy a kölcsönszerződés fogyasztói szerződés – semmisek. Kérte, hogy a bíróság nyilvánítsa érvényessé a kölcsönszerződést oly módon, hogy a tisztességtelen szerződési feltételek joghatást nem váltanak ki és a kölcsönszerződést nélkülük kell teljesíteni, azaz felperes a 2007. június 6-ai első esedékességi időponttal csupán havi 116.435,- Ft összegű törlesztőrészletet köteles az alperesnek megfizetni. Tekintve azonban, hogy a tisztességtelen szerződési feltételek alkalmazása miatt felperes már jelentős összegű túlfizetésben van az alperes irányában, ezért felperes kérte azt is, hogy az érvényessé nyilvánítással egyidejűleg a bíróság alperest kötelezze részére 229.735,- Ft megfizetésére a határozat jogerőre emelkedése napjától. Felperes pernyertessége esetére alperes perköltségeiben is kérte marasztalni.

Állította a felperes, hogy a kölcsönszerződés első oldalának egyedi részében, a kölcsönnyújtás feltételei között található azon rendelkezés, hogy „az általános szerződési feltételekben

szabályozott törlesztőrészlet változás az alábbi ... tényező szerződésben meghatározott időpontban és mértékben történő változásának függvénye ...” „CHF (svájci frank) árfolyam”, továbbá a kölcsönszerződés második oldal ÁSZF módosítása 7.A. (törlesztőrészlet változása deviza alapú kölcsön esetén) első mondatának második francia bekezdésében található azon rendelkezés, amely szerint „ – EURO árfolyam, amennyiben a kölcsönszerződés napját megelőző munkanapon érvényes EURO OTP Bank Nyrt. deviza külkereskedelmi vételi árfolyama (a továbbiakban: EURO OTP Bank devizavételi árfolyam) eltér a mérési időpont napját megelőző munkanapon érvényes EURO OTP Bank Nyrt. deviza külkereskedelmi eladási árfolyamától (a továbbiakba: EURO OTP Nyrt. devizaeladási árfolyam)” a tisztességtelen. Alperes ugyanis ezekkel a kikötésekkel hárította felperesre az árfolyamkockázatot.

Alperes a felperest sem a szerződéskötést megelőző a tárgyalások során, sem a szerződéskötéskor nem tájékoztatta az árfolyamkockázat hatásairól, a fizetési kötelezettségei árfolyamváltozás hatására történő változásáról. Így a felperes a szerződés megkötésekor nem volt abban a helyzetben, hogy az ügyletből rá háruló, valós gazdasági következményeket belássa. Ebből következően az árfolyamváltozást felperesre hárító szerződési rendelkezések nem voltak világosak, nem voltak érthetőek, ezért tisztességtelenek. Az alperes által állított tájékoztatás nem felelt meg 2/2014. PJE határozatban és a közösségi jogban (Európai Bíróság C-26/13., C-186/16., C-51/17. számú döntése) megfogalmazott követelményeknek. Írásba foglalt árfolyamkockázati tájékoztatót a felperes nem kapott. Az alperes által hivatkozott dokumentumot nem írta alá, az nem jutott el hozzá. A felek jogviszonyára még irányadó, a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 203.§ (6) és (7) bekezdéséből következően az alperes írásban lett volna köteles tájékoztatni az árfolyamváltozás hatásairól felperest. Jelen esetben azonban ez elmaradt. Önmagában a Hpt.203. § (6) és (7) bekezdésében foglalt kötelezettség megsértése megalapozza az árfolyamkockázat átterhelésének tisztességtelenségét. Ez pedig a kölcsönszerződés érvénytelenségét váltja ki. Az alperes által hivatkozott, de felperes által alá nem írt tájékoztató is elégtelen szövegű, nem szerepel benne az arra való figyelmeztetés, hogy az árfolyamváltozás hatására a törlesztőrészlet akár jelentősen is megemelkedhet, és arra sem utal, hogy a forint kölcsönök törlesztőrészleteit a deviza alapú kölcsön törlesztő részlete az árfolyamváltozás hatására meghaladhatja, illetve, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa. Alperes részéről a tájékoztatási minimum az lett volna, hogy a forint súlyos leértékelődésének reális lehetősége fennáll, és ennek melyek a következményei a devizakamatlábak emelkedésével együtt a törlesztőrészletekre. Ezen túlmenően az alperes által adott tájékoztatásnak ki kellett volna terjednie arra is, hogy a CHF árfolyamának hosszú távon csak az emelkedésére lehet trendszerűen számítani.

Az alperesnek már a perbeli kölcsönszerződés megkötésekor kockázatkezelésre vonatkozó rendelkezéseket kellett volna a szerződésbe beépíteni, amelyeket a 2014/17/EU irányelv utóbb elő is írt. A fogyasztó, azaz felperes számára kezelhetővé kellett volna tenni a kockázatot egy törlesztési limit beépítésével. Illetve a 2014/17/EU irányelvre figyelemmel a kölcsönszerződést azzal a feltétellel kellett volna megkötni, hogy amennyiben a deviza alapú szerződés törlesztőrészlete a forint alapú kölcsönszerződés törlesztőrészletének a szintjét eléri, akkor alperes köteles legyen a deviza elszámolást megszüntetni és át kell volna állni forint alapú elszámolásra.

Felperesek sérelmezték azt is, hogy az alperes által alkalmazott árfolyam képzése nem került a szerződésben szabályozásra, nincs úgynevezett referencia hely meghatározva, így az egyoldalú módosítás feltételei nincsenek meghatározva.

Felperes a keresetében hivatkozott arra is, hogy a kölcsönszerződés nem tartozik a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1 tv.) és DH2 tv. hatálya alá, mivel a szerződő felek egyedileg megtárgyalták az árfolyamrésre és az egyoldalú kamat-, valamint díjmelést lehetővé tevő szerződési rendelkezéseket, így a DH2 tv. 37. §-a szerinti kereset, illetve elszámolás előterjesztésére a felperes nem köteles, hiszen a szerződési rendelkezés tisztességtelenségére a felperes, mint fogyasztó hivatkozni nem kíván. Ez kizárólag az ő döntési joga, függetlenül a törvény rendelkezéseitől.

Alperes az érdemi ellenkérelmében kérte felperes keresetének elutasítását és perköltségeiben történő marasztalását. Elsődlegesen azt állította, hogy a per megszüntetésének van helye, hiszen felperesnek az érvénytelenség jogkövetkezményei körében a felülvizsgált elszámolás alapulvételével kellett volna elszámolást előterjeszteni. A felperes elszámolása azonban a felülvizsgált elszámolást semmilyen módon nem veszi alapul.

A jelen közbenső ítélettel elbírált körben alperes arra hivatkozott, hogy a kölcsönszerződés érvényes, annak tartalmi hibája sincs. Alperes állította, hogy felperest fogyasztóként tartja nyilván a saját nyilvántartásaiban, azonban a kölcsönszerződés nem lakossági kölcsön, mivel annak feltétele, hogy a mindennapi élet szokásos használati tárgyainak megvásárlásához nyújtsa alperes a kölcsönt. Jelen esetben azonban a kölcsönösszegeből felperes nem ilyen tárgyat vásárolt. A személygépjármű vételára ugyanis 17.000.000,- Ft volt. Ilyen értékű gépjármű pedig nem tekinthető a mindennapi élet szokásos használati tárgyának. Ezért, tehát a felperes nem lakossági ügyfél. Így a Hpt. 203. § (6) bekezdése jelen ügyre nem irányadó, az abban foglalt tájékoztatási kötelezettség az alperest nem terhelte, így a tájékoztatás adattartalmát sem kell vizsgálni. A Hpt. 203.§ (6) és (7) bekezdésében írt tájékoztatási kötelezettség csak a devizahitelekre terjed ki, a perbeli kölcsönszerződés viszont nem devizahitel, hanem deviza alapú hitel volt. Bár alperesnek felperes irányába a fentiek okán, a Hpt. 203. §-ban szabályozott tájékoztatási kötelezettsége nem volt, azonban alperes ezt mégis önként teljesítette, részben a kölcsönszerződésben, részben az annak részét képező ÁSZF-ben foglalt rendelkezésekkel.

Az árfolyamváltozásra vonatkozó tájékoztatási kötelezettség teljesítését igazolja az, hogy már a kölcsönkérelem tartalmazza felperes nyilatkozatát arról, hogy alperes gépjárműkölcsön ügymenetét megismerte, illetve a szerződéskötéssel azonos napon létrejött megállapodásban is elismerte aláírásával, hogy megismerte az alperes gépjárművásárlás finanszírozására vonatkozó, finanszírozási kérelem benyújtásakor hatályos valamennyi feltételét, sőt a kölcsönszerződés feltételeit is. Ezen túlmenően a kölcsönszerződés egyedi része rögzítette azt, hogy a szerződés CHF alapú, változó kamatozású. Ez a kölcsönnyújtás feltételei között kiemelve, kivastagítva látható. Emellett a kölcsönszerződés rögzíti, hogy a törlesztőrészlet változás a CHF árfolyam és CHF LIBOR ÁSZF-ben meghatározott időpontban és mértékben történő változásának a függvénye. Ezt igazolja az is, hogy az ÁSZF-ben meghatározott EURO kamat és EURO árfolyam helyett a kölcsönszerződés egyedi részében a felek úgy állapodtak meg, hogy CHF LIBOR-t és CHF árfolyamot kell alkalmazni. Ezen túlmenően az ÁSZF 7.A. pontja tartalmazza a törlesztőrészlet-különbözet kiszámításának képletét és a képletben

alkalmazott fogalmak magyarázatát is, sőt tájékoztató adatként a még nem esedékes, teljes hátralévő tőketartozásra eső árfolyamkülönbözöt összegének kiszámításához szükséges képletet is. Mindezen szerződési és ÁSZF rendelkezésekkel igazoltan alperes a tájékoztatási kötelezettségét a jogszabály által megkövetelt tartalommal teljesítette felperes irányába. Ezen túlmenően a felek közös megegyezése alapján kiállított fizetési ütemezés, amely a kölcsönszerződés mellékletét képezte, ugyancsak tartalmazta alperes tájékoztatását az árfolyamkockázatról, hiszen felhívta a figyelmet arra, hogy a fizetési ütemezésben írt törlesztőrészek a futamidő alatt a kölcsönszerződés általános feltételeiben – különös tekintettel annak 7. és 9. pontjára – illetve a kölcsönszerződés egyedi részében foglaltak szerint változhatnak. Az árfolyamkülönbözöt megfizetésére a futamidő alatt több alkalommal küldött alperes számlalevelet felperesnek, aki egyetlen alkalommal sem hivatkozott arra, hogy az árfolyamkülönbözöt megfizetését kifogásolja, avagy alperes e körben megtévesztette vagy félre vezette volna. Az árfolyamkockázat hatásairól alperes nem volt köteles külön nyilatkozatban tájékoztatni a felperest, ezt megtehetette a szerződés szövegével is, ahogy jelen esetben is történt. A tájékoztatás megtörténtét a kölcsönszerződés aláírásával felperes elismerte.

Ezen túlmenően védekezésül alperes előadta, hogy a szerződő felek a kölcsönszerződés deviza alapúságára vonatkozó kikötést egymással egyedileg megtárgyalták, így az árfolyamkockázatot felperesre hárító szerződési rendelkezések tisztességtelensége nem vizsgálható. Egyedileg megtárgyalták azt, hogy a CHF árfolyama változhat és árfolyam változásának függvényében a törlesztőrészlet is változhat. Ezen egyedileg megtárgyalt szerződési feltételek az ÁSZF 7.pontjában találhatóak. Az egyedi megtárgyaltság azzal valósult meg, hogy felperes az általa szükségesnek tartott tájékoztatás megtörténtét követően nyújtott be CHF alapú – és nem forint vagy EURO alapú – kölcsön iránti kérelmet az alpereshez. Ezt a kölcsönkérelem adatlapja tanúsítja. Az adott CHF alapú szerződéses konstrukciót tehát a felperes választotta, így egyedileg megtárgyalt a szerződési feltételt. A felperes ugyanis többféle kölcsönkonstrukció közül választhatott.

Felperes jelen közbenső ítélettel elbírált keresete megalapozott az alább kifejtettek miatt.

Felperes a felek között 2007. június 6. napján létrejött kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását kérte. A bíróság álláspontja szerint valamely szerződés vagy szerződési feltétel érvénytelensége a szerződés megkötésének időpontjára visszavezetve vizsgálható, hiszen az érvénytelenség lényeges tartalmi eleme, hogy a szerződés vagy annak egy része már megkötésekor olyan hibában szenvedett, hogy arra a későbbiekben jogot alapítani nem lehet. Erre tekintettel a bíróság a vonatkozó jogszabályok 2007. június 6. napján hatályos rendelkezéseinek alapulvételével vizsgálta a felperes keresetét.

A bíróság megállapította, hogy a felek közt a Ptk. 523. § (1) bekezdésében szabályozott kölcsönszerződés jött létre, amelyre a perbeli időszakban hatályos Hpt. rendelkezései is alkalmazandók. Alperes ugyanis nem vitásan a Hpt. 3. § (1) bekezdésében meghatározott pénzügyi szolgáltatás üzletszerű végzésére jogosult volt. A Hpt. 3. § (1) bekezdésének b) pontja alapján a hitel és pénzkölcsön üzletszerű nyújtása pénzügyi szolgáltatásnak minősül, kerüljön sor arra akár forintban, akár devizában vagy valutában. Így tehát a perbeli

kölcsönszerződés megkötése alperes Hpt. hatálya tartozó pénzügyi szolgáltatási tevékenysége volt.

A bíróság megállapította továbbá, hogy a felek közt létrejött szerződés a Ptk. 685. § e) pontja alapján fogyasztói szerződésnek minősül, ezt ugyanis az alperes sem vitatta, sőt állította, hogy a felperes a saját nyilvántartásaiban is, mint fogyasztó szerepel. Az iratok között 8.G.40.599/2016/3/A/11. sorszám alatt fellelhető kölcsönkérelem kétségtelenné tette, hogy felperes a kölcsönt magánszemélyként igényelte, amelyet egy személygépjármű megvásárlásához kívánt felhasználni. A személygépjármű megszerzésének magánhasználat volt a célja, hiszen ezzel ellentétes körülmény a per során nem merült fel, ezzel ellentétes tényállítást az alperes sem tett. Ebből a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy felperes a kölcsönszerződést a gazdasági vagy szakmai tevékenységi körén kívül eső célból kötötte meg. Éppen ezért a perbeli ügylet megkötése szempontjából felperes a Ptk.685. § d) pontja alapján fogyasztónak minősül, és így a perbeli kölcsönszerződés fogyasztói szerződés volt.

A keresetlevélhez mellékelte kölcsönszerződésből és a hozzá tartozó ÁSZF módosításából, valamint az alperes 2015. szeptember 21. napján előterjesztett beadványához mellékelte ÁSZF-ből és a G.40.599/2016/3/A/11. sorszám alatti kölcsönkérelemből az is megállapítható volt, hogy a perbeli kölcsönszerződés deviza alapú volt. A kölcsönkérelemben megjelölte felperes, hogy a kölcsön devizaneme CHF. A kölcsönszerződés egyedi része (G.40.599/2016/6/A/1.) kifejezetten rögzítette, hogy a kölcsönszerződés deviza alapú. Tekintve, hogy a törlesztőrészek havi összege forintban került meghatározásra, a kölcsönszerződésben rögzítették azt is, hogy a törlesztőrészlet változhat, részben a CHF árfolyama változásának hatására. Az ÁSZF 7/A. pontja pedig a törlesztőrészek változásának szabályait tartalmazta deviza alapú kölcsön esetére, annak elszámolási szabályait is rögzítve. A lerovó és a kirovó pénznem tehát a szerződésben meghatározásra került, az elszámolás módjával együtt. A deviza alapú kölcsön lényege az, hogy az adós tartozása devizában keletkezik, a kölcsön folyósítására és törlesztésére pedig forintban kerül sor. A fentiek szerint a perbeli esetben ilyen tartalmú megállapodás jött létre a felek között.

Alperes keresettel szembeni védekezésében kifejtettekre tekintettel a bíróságnak vizsgálnia kellett azt is, hogy a perbeli kölcsönszerződés Hpt. 2. számú melléklete III. 5. pontjában írt fogyasztási kölcsönnek, illetve a III.13. pontjában meghatározott lakossági kölcsönnek minősül-e. A kölcsönszerződésben rögzített cél alapján – szemben alperes hivatkozásával – az is megállapítható volt, hogy a perbeli kölcsönszerződés a Hpt. 2.számú melléklete III.5. és III.13. pontja alapján fogyasztási, illetőleg lakossági kölcsönnek minősül. A Hpt.2. sz. melléklete III.5. pontja értelmében ugyanis fogyasztási kölcsön a mindennapi élet szokásos használati tárgyainak megvásárlásához, javíttatásához, illetve szolgáltatások igénybevételéhez - természetes személy részére – nyújtott kölcsön és a felhasználási célhoz nem kötött kölcsön, ha a kölcsönt a természetes személy nem üzletszerű tevékenységek keretében veszi igénybe. Felperes nem vitásan természetes személy, aki a kölcsön felhasználásával személygépjárművet vásárolt. A személygépjármű a mindennapi élet szokásos tárgyainak körébe tartozik függetlenül annak forgalmi értékétől, így a perbeli kölcsönszerződés fogyasztási kölcsönnek minősült, hiszen arra adat a per során nem merült fel, hogy felperes bármely üzletszerű tevékenységének folytatásához vásárolta volna a járművet. Tekintve, hogy a fogyasztási kölcsön egyben lakossági kölcsön is, így a perbeli kölcsönszerződés Hpt. 2. számú melléklete III.13. pontjában foglalt kritériumoknak is megfelelt.

A felperes meghallgatása során előadottakat figyelembe véve (G.40.303/2018/20. sorszám alatti jkv. 2. oldal 7. bekezdés) nem volt

megállapítható az, hogy a perbeli kölcsönszerződés megkötése során a felek akár az árfolyamrésre, akár az egyoldalú kamat- és díjemelést lehetővé tevő, alperest megillető egyoldalú szerződésmódosítási jogra vonatkozó rendelkezéseket egyedileg megtárgyalták volna. Felperes ugyanezen tényállítására alapítottnan, amely tényállítást K.R. tanú vallomása is megerősített (7. sorszám alatti jkv. 2. oldal utolsó bekezdés és 3. oldal 6. bekezdés) ugyancsak megállapítható volt - szemben alperes hivatkozásával -, hogy az árfolyamváltozás hatásait felperesre telepítő szerződési rendelkezések egyedi megtárgyalására nem került sor. Hiszen ehhez a fogyasztói szerződés érvényességével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 2/2014. PK vélemény 2. pontjához fűzött indokolás értelmében kifejezetten arra van szükség, hogy az általános szerződési feltételt vagy egyedileg meg nem tárgyalta szerződési feltételt használó féllel szerződő fél, azaz jelen esetben a fogyasztó számára ténylegesen fennálljon az a lehetőség, hogy a szerződési feltétel tartalmát befolyásolja. Ez akkor valósul meg, ha a fogyasztónak reális lehetősége nyílt a szerződési feltételek módosítására, azaz a feltételt előre meghatározó fél ténylegesen is lehetővé tette számára, hogy megfontolás tárgyává tegye annak tartalmát, s azzal kapcsolatban akaratát érvényesítse. Abból, hogy a felperes több hiteltermék közül választhatott, forint alapú vagy deviza alapú kölcsön felvétele mellett is dönthetett, legfeljebb az adott devizanem egyedi megtárgyaltságára lehet következtetni, az árfolyamváltozás hatásait felperesre hárító szerződési rendelkezések egyedi megtárgyaltságára azonban nem. Abban ugyanis - felperes nyilatkozatát is figyelembe véve - felperesek beleszólása nem volt, hogy az árfolyamváltozás hatásai a törlesztőrészleteire milyen mértékben terjedjenek ki, a fix törlesztőrészlet mellett ki nem egyenlített árfolyamkülönbséget elszámolására, a törlesztőrészleten felüli esetleges kiterhelésre milyen módon kerüljön sor. Így az alperes által hivatkozott szerződési rendelkezések egyedi megtárgyaltsága sem volt a perben megállapítható. Ezen túlmenően a felek a per során egyezően nyilatkoztak a tekintetben is, hogy alperes a felperessel a DH2 tv. rendelkezései alapján elszámolt. Így tehát - felperes hivatkozásával szemben - az volt kétséget kizáróan megállapítható, hogy a perbeli deviza alapú fogyasztói és fogyasztási kölcsönszerződés a DH1 és DH2 törvények hatálya alá tartozik. A per megszüntetésének a bíróság megítélése szerint nem volt helye, hiszen felperes a keresetlevélben az érvénytelenség általa alkalmazni kért jogkövetkezményét megjelölte, elszámolást is előterjesztett. Az általa ennek elkészítése során alkalmazott logikai elvet is megvilágította a bíróság felhívására. Az, hogy a felperes által kidolgozott elszámolás, avagy az általa alkalmazott logikai elv a felek közötti érvénytelenségi elszámolás esetére helytálló-e, az ügy érdemére tartozó kérdés.

A szerződéskötéskor hatályos Hpt. 203. § (6) bekezdése szerint olyan lakossági ügyféllel kötött szerződés esetén, amely devizahitel nyújtására irányul, illetőleg ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmaz, a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja.

A (7) bekezdés a) pontja értelmében a (6) bekezdésben meghatározott kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztő részletre.

Tekintve, hogy a fentiek szerint alperes hivatkozásával szemben a felperes magánszemélyként, történetesen fogyasztóként lakossági, ezen belül fogyasztási kölcsönszerződést kötött a Hpt. 203.§ (5) bekezdésében foglalt, a lakossági ügyféllel szemben támasztott követelményeknek megfelelt. A perbeli kölcsönszerződés megkötésekor hatályos Hpt. a devizahitel fogalmát nem határozta meg, de 3.§ (1) bekezdésének b) pontjában foglalt, a pénzügyi szolgáltatás fogalmának meghatározása arra enged következtetni, hogy a hitel vagy kölcsön devizában történő nyújtása, mint pénzügyi szolgáltatás volt a Hpt. 203. § (6) bekezdésében írt, fokozott tájékoztatási kötelezettség cél területe. A devizakölcsön és a deviza alapú kölcsön vagy hitel közötti különbség tétel a gyakorlatba lényegében a 6/2013. PJE határozat meghozatalát követően került be. Ezt megelőzően, azaz a jelen perbeli kölcsönszerződés megkötésekor, érdemi különbségtétel a két konstrukció között nem volt. Erre utal a 6/2013. PJE határozat indokolásának III.1. pontjában foglalt érvelés. A két szerződés típus között fogalmi szinten történő különbség tétel jogszabályi szinten is csak a 83/2010. (III.25.) Korm. rendelet hatályba lépésével jelent meg. Ebből következően a bíróság megítélése szerint a jelen perbeli, bár deviza alapú kölcsönszerződésre a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésének rendelkezései kiterjedtek, tehát ez alapján alperes fokozott tájékoztatási kötelezettsége az árfolyamkockázat ismertetésére, valamint annak a törlesztőrészletre gyakorolt hatásainak megvilágítására kiterjedt. E tájékoztatási kötelezettség egyébként az alperest a Ptk. 205.§ (3) bekezdése alapján is terhelte, amely szerint a felek a szerződés megkötésénél együttműködni kötelesek, és figyelemmel kell lenniük egymás jogos érdekeire. A szerződéskötést megelőzően is tájékoztatniuk kell egymást a megkötendő szerződést érinti minden lényeges körülményről. Ilyen lényeges körülménynek minősült az egyébként főszolgáltatás körébe tartozó rendelkezések, azaz az árfolyamkockázatot felperesre terhelő szerződési rendelkezések valós tartalmáról és az árfolyamkockázat felperes törlesztőrészleteire gyakorolt hatásáról szóló tájékoztatás is. E tájékoztatási kötelezettségét létét, alátámasztotta az is, hogy az alperes saját bevallása szerint is e tájékoztatási kötelezettségének igyekezett eleget tenni a szerződéskötés folyamatában.

Önmagában a tájékoztatási kötelezettség megszegése nem eredményezi a megkötött kölcsönszerződés jogszabályba ütközésen alapuló semmisségét, hiszen e tájékoztatási kötelezettség megsértéséhez, a nem vagy nem a jogszabályoknak megfelelő teljesítéséhez sem a Ptk., sem a Hpt. nem fűzi a semmisség jogkövetkezményét (6/2013 PJE. indoklás III.3. pont). E tájékoztatási kötelezettség megszegése, elmaradása vagy elégtelensége az árfolyamkockázat felperes által történő viselésére vonatkozó, azaz az árfolyamkockázatot felperesre hárító szerződéses rendelkezések érvényességére gyakorolhatott hatást és eredményezhette ezen kikötések tiszteletlenségét.

A fentiek szerint az volt megállapítható, hogy az árfolyamkockázatot felperesre hárító szerződési rendelkezések nem minősülnek egyedileg megtárgyalt szerződési rendelkezésnek, azok tisztességtelensége a Ptk. 209. § (1) bekezdése alapján a perbeli fogyasztói szerződés tekintetében vizsgálható volt.

A Ptk. 209. § (1) bekezdése szerint tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg.

A (2) bekezdés értelmében a feltétel tisztességtelen voltának megállapításakor vizsgálni kell a szerződéskötéskor fennálló minden olyan körülményt, amely a szerződés megkötésére

vezetett, továbbá a kikötött szolgáltatás természetét, az érintett feltételnek a szerződés más feltételeivel vagy más szerződésekkel való kapcsolatát.

A Ptk. 209/A. § (2) bekezdése értelmében fogyasztói szerződésben az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló, továbbá a fogyasztóval szerződő fél által egyoldalúan, előre meghatározott és egyedileg meg nem tárgyalt tisztességtelen kikötés semmis. A semmisségre csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni.

A 2/2014. PJE határozat szerint a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot - a kedvezőbb kamatmérték ellenében - korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek a tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható.

A szerződés megkötésekor hatályos Ptk. 209. § (4) bekezdés törvényi kógens szabálya a tisztességtelenség vizsgálata alól kivont esetként úgy rendelkezett, hogy a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre.

A bíróság elsődlegesen e körben rögzíti, hogy külön íven szövegezett árfolyamkockázati tájékoztatás a perbeli szerződés vonatkozásában nem készült. Az alperes ugyan a per során hivatkozott arra, hogy G.40.599/2016/3/A/13. (A/17.) sorszám alatt csatolt tájékoztató brossurát rendszeresített az ügyfelei számára, amely tartalmazta az árfolyamkockázati tájékoztatást is részletesen. E körben azonban a perben bizonyítani nem tudta, hogy ez a tájékoztatót, avagy más, akár az internetes honlapján megjelent tájékoztatót a felperes részére átadta, a felperes ténylegesen megismerte annak tartalmát. Az alperes a per során olyan írásbeli dokumentumot, amelynek átvételét felperes akár aláírásával, akár más módon tanúsította volna, felmutatni, becsatolni nem tudott. A Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében írt és a közösségi jog által is megkövetelt tájékoztatási kötelezettség teljesítéséhez nem elegendő tisztán az, hogy egy esetleges tájékoztató kiadványt a fogyasztó, jelen esetben felperes számára az alperes elérhetővé tesz, akár a honlapon történő megjelentetéssel vagy az üzleti partnereihez szóró anyagként történő eljuttatással. A tájékoztatás adott fogyasztó részére történő megadásának a kétséget kizáró igazolása szükséges. A Kúria BH.2020.151. számú (Gfv.VII.30.096/2019.) döntésében írt állásponttal összhangban a szóbeli vagy szórólapon, reklámban adott tájékoztatás a kockázatfeltárás körében csak akkor lehet releváns, ha az bizonyíthatóan eljut a jogvitában érintett fogyasztóhoz. K.R. tanú vallomása ugyancsak azt támasztotta alá, hogy feltehetően még ezek a tájékoztatók sem jutottak el a felpereshez. Tekintve, hogy a per során sem a felperes, sem pedig az ügyletkötés során alperes érdekében eljáró ügyintéző (K.R. tanú) nem tett említést külön, az árfolyamkockázatot érintő szóbeli tájékoztatásról, a bíróságnak abból kellett kiindulnia, hogy a szerződésben és az annak elválaszthatatlan részét képező ÁSZF-ben foglalt és alperes által hivatkozott tájékoztatás a fenti követelményeknek megfelelt-e, alkalmas volt-e arra, hogy az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó mércéjén keresztül a felperes számításba vegye, hogy a perbeli kölcsönszerződéshez kapcsolódik árfolyamkockázat és a tájékoztatás alapján felismerte annak konkrét lényegét, mibenlétét, a fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatását, továbbá azt, hogy a kockázatviselésének nincs felső határa, az korlátlan, azaz az árfolyamváltozásnak a törlesztésre gyakorolt valamennyi hatását és gazdasági következményeit. Az elégséges tájékoztatással szemben ugyanis ezeket a követelményeket nemcsak a 2/2014.PJE határozat, hanem a felperes által is hivatkozott az Európai Bíróság C-186/16. számú ítélete (a rendelkező rész 2. pontja) és a C-51/17. számú

ítélete (74., 75. és 78. pontban írt), illetve az abban írt kritériumok támasztja. A tájékoztatásnak tehát e szerint alkalmasnak kell lennie arra, hogy a fogyasztó értékeln tudja a kölcsönfelvétel pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is. Ezért a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a szerződésben és ÁSZF-ben foglalt alperesi tájékoztatás a fenti követelményeknek megfelelt-e.

A bíróság álláspontja szerint az alperes által az árfolyamkockázat körében adott tájékoztatás mindössze kockázattelepítésnek tekinthető és nem kockázatfeltárásnak. A bíróság a kockázatfeltárás megfelelőségének vizsgálata során figyelemmel volt arra is, hogy a tájékoztatás nem tekinthető megfelelőnek, azaz világosnak és érthetőnek abban az esetben, amennyiben az csak kikövetkeztethető a szerződés egyes rendelkezéseiből, azok együttes értelmezése alapján.

A perbeli kölcsönszerződés és a hozzá kapcsolódó ÁSZF szövegéből az tűnt ki, hogy az nem ad felvilágosítást az árfolyamváltozásnak a törlesztésre gyakorolt hatásaira, gazdasági következményeire és a törlesztés elnehezülése mértékének korlátlanságára nézve. Abból nem tűnik ki, hogy a forint svájci frank devizához képesti súlyos leértékelődése és a külföldi kamatlábak emelkedése a törlesztőrészekre milyen hatást gyakorol, mint ahogy az sem, hogy az árfolyamváltozás nem elhanyagolható kockázatot jelent és nemcsak elhanyagolható mértékben növeli a törlesztőrészeket. E rendelkezésekből mindösszesen annyi következett, hogy a fizetési kötelezettség függ a svájci frank árfolyam alakulásától és a deviza pénzügyi változásától. Aszámítási képlet szöveges magyarázat hiányába az árfolyam mechanizmusának bemutatására, az abból eredő kockázat feltárására nem alkalmas.

A felperes által hivatkozott 2014/17/EU irányelv rendelkezéseire nem kellett figyelemmel lenni, mivel a perbeli kölcsönszerződésre az nem volt alkalmazható [42. cikk (1), 43.cikk (1)].

A bíróság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy a szerződéses árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezésekről történt tájékoztatás nem volt világos és egyértelmű, ezért a szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezései a Ptk. 209. § (1), (2) és (4) bekezdése, valamint a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján semmisek. Mivel ez a főszolgáltatás körébe tartozó szerződési rendelkezés, ennek érvénytelensége az egész szerződés érvénytelenségét eredményezi.

Az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződéses rendelkezés érvénytelenségére tekintettel az alperesnek elszámolási igénye keletkezett a felperessel szemben, azonban arra figyelemmel, hogy a felek közötti elszámoláshoz nem áll rendelkezésre valamennyi adat, a bíróság jelen közbenső ítéletével az érvénytelenség körében rendelkezett a felperes keresetének jogalapjáról, és e körben a Ptk. 237. § (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a jogkövetkezmény levonásáról további bizonyítást követően fog határozni.

A bíróság hivatalból egyéb érvénytelenségi okot nem észlelt.

A bíróság nem rendelkezett a perköltségről, figyelemmel arra, hogy arról az eljárást befejező határozatában fog rendelkezni.

A közbenső ítélet elleni fellebbezési jogosultság a Pp. 233. § (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2020. szeptember 28. napján

dr. Rusznák Anita s.k.
bíró

Az írásba foglalás időpontja: 2020. október 13.